

„A katonai oktatás alapjai.“

(Boncs-Bruevics M., a haditudományok doktora cikke, mely az Orosz Katonai Szemle 1946. évi 13. számában jelent meg.)

Előre kell bocsátanom, hogy a cikkben felsoroltak csupán akkor alkothatják az oktatás alapját, ha a polgár katonai szolgálatának megkezdésekor kellő politikai öntudattal és ismeretekkel, valamint önállóan és szabadon gondolkodó ésszel, akarattal és érzéssel rendelkezik. Ne nézze elferdült szemszögből a körülötte lezajló eseményeket; ezen következmények nélkül rendszeres jellegű katonai oktatást felépíteni nem lehet. A szerző fenti tényezőket a szovjet polgárban mint meglévőket kezeli és rendszerét természetesen ennek megfelelően fejleszti ki, ahol ellenben mindezek még kezdeti stádiumban vannak, vagy esetleg teljesen hiányoznak, ott a katonai oktatást egy meggyőződéssel alapuló politikai öntudatra való ébresztésnek kell megelőznie, illetőleg a kiképzés első napjától kezdve állandó és intenzív nevelőmunkával kell a harcossá való neveléssel párhuzamosan az erkölcsi alapot megadni.

„A katonai oktatás főcélja a harcosokat és tiszteket, majd az általuk kiképzett alakulatokat a korszerű harc sikeres megvívására képessé tenni. Hogy a kiképzendő kiváló harcossá válják, ahhoz az erkölcsi és fizikai erejét, tudását és képzettségét a megfelelő fokra kell emelni.

A harctéri szolgálat keretében igen sok fájdalmat kell elviselni, nehézségeket kell leküzdeni. Fontos tehát, hogy a kiképzés alatt álló erkölcsi ellenállóképességét, fizikai erejét, szívósságát igen nagyra neveljük.

Az erkölcsi és fizikai erő mellett igen fontos, hogy a harcos megfelelő általános és szaktudással rendelkezzen. A tiszteknél a követelmény fokozott. Nekik ugyanis alárendeltjeiket nevelni kell tudni és előttük a követendő, harcos mintaképként kell állniok.

Az alapkiképzést ehhez a katonai iskolák adják. Az itt nyert képzettséggel azonban nem szabad megelégedni. Állandó önképzéssel és a magasabb parancsnokok által tartott tiszti foglalkozások útján ezt tökéletesíteni kell.

A harcossá való nevelésnek folyamatos felépítésűnek kell lenni. Kiindulási alap az a tudás, amit a bevonuló még a polgári életből hozott magával. Elsődleges teendője az előjárónak a bevonulók tudása általános szintjének megállapítása. A nevelésnek és a kiképzésnek ugyanis innen kell kiindulnia.

A harc kiképzés egész rendszerének a korszerű harc követelményeihez a legszorosabban idomulnia kell. Ennek kapcsán a csatáknak minden tulajdonságai fokozására kell törekednie, melyek a korszerű harc megvívásához elengedhetetlenek (bátorság, szívósság, kezdeményezés)

és ki kell küszöbölni mindazokat a tulajdonságait (félelem, érzékenység), melyet a siker elérése szempontjából károsak.

A különböző szempontokat, melyeket a nevelésnél és kiképzésnél tekintetbe kell venni, az alábbiakban ismertetjük:

1. *Az erkölcsi, fizikai erők ismerete, továbbá a politikai képzettség foka, általános műveltség és katonai kiképzés szempontjából.*

A bevonulókból öntudatos, minden észszerű katonai ténykedést önként vállaló harcosokat csak úgy tudunk nevelni, ha az emberekkel egyenként foglalkozunk. Ennek folyamányaképpen meg kell állapítani, hogy milyen politikai öntudattal, ésszel, akarattal, érzékkel, fizikai erővel és lelki tulajdonságokkal rendelkeznek. Ha most az oktatók tisztában vannak azokkal a követelményekkel, melyeket a korszerű harc támaszt az egyénnel szemben, már tisztán láthatók, hogy az egyes kiképzendőknél, melyek azok a tulajdonságai, amiket a szempontok szerint tovább, illetőleg vissza kell fejleszteni.

2. *A korszerű harc természetének ismerete és az utolsó háború tapasztalatainak megértése.*

A korszerű harc megvívásánál, ha az élő erő és harcieszközök között nincs túlzottan nagy aránytalanság, sikert az ér el, aki a kezdeményezést a kezébe ragadja, azt ki nem engedi és határozott szívóssággal, céltudatosággal tör a célja felé.

A második világháború tanulságai szerint az öntudatos és politikailag érett népre lámaszkodó „szocialista stratégia“ a kezdeti nehézségeket is elbírja!

„Az ellenség leveréséhez a leghatásosabb eszköz a támadás. A neveléssel oda kell tehát hatni, hogy minden katonában ez a törekvés természetes megnyilatkozássá váljék, elérendő célként lebegjen.“

Szívósan védeni és visszavonulni is kell tudni, hogy céltudatosan ismét a cél felé törjék! Ehhez még nagyobb erkölcsi erő kell!

„Az ellenséget igyekezni kell mindig a legérzékenyebb részén meglepetésszerűen megtámadni. A támadás helyén képezzünk mindig súlyt. Gyors és biztos eredményt csak így érhetünk el.“

Minden katonának tudnia kell, hogy a támadás előtti erőátcsoportosítások, felderítési ténykedések, mozgatások a döntés céljait szolgálják és így az ezzel járó fizikai fáradoalmakat öntudatosan, önként kell vállalni.

A terepkihasználást művészi tökélyre kell vinni. Az erkölcsi helytállást a legmagasabb fokra kell emelni.

3. *A katonákkal (tisztékkel) szembeni követelmény a korszerű harcban.*

- a) Ama egység működésének megértése, melyben szolgál,
- b) saját céljának ismerete, hogy ezt a kötelék, továbbá társainak működésével összhangba hozza.
- c) jártasságot a fegyverek kezelésében,
- d) leleményességet és kezdeményezést,
- e) a parancsnok részéről a megadott cél eléréséhez szükséges szívósságot és rettenthetetlenséget,

- f) az előjáróval szembeni teljes bizalmat,
- g) kötelességérzést, bátorságot, bajtársiasságot és az önfenntartási érzelem elfojtását.
- h) Testi és lelki szívósságot a nehézségek leküzdésére.

4. A katonai kiképzés módszerei.

Nevelés szempontjából arra kell törekedni, hogy a katona a harc borzalmainak elviseléséhez szükséges erkölcsi vérteteket megkapja. A katonai kiképzés tekintetében pedig megkívánjuk, hogy a katona ismerje a harcban alkalmazandó anyagi erők és eszközök sajátosságát, továbbá tudja azokat alkalmazni.

Oktatásnál irányelvek:

- a) A katonát csak arra kell oktatni, amit neki a harcban és háborúban tennie kell.
- b) Példákkal oktassunk, vagyis mutassuk meg, hogy mit és hogyan kell oktatni.
- c) A katona nevelésébe egészséges elgondolást és különösen az ügy iránti szeretetet vigyünk. A foglalkozásban az emberek önszántukból és ne kényszerből vegyenek részt.
- d) A katonát ne fárasztuk oktalan követelményekkel és adjuk meg neki a szükséges pihenést.

5. A fegyelem.

A fegyelem magában foglalja a katonai szabályzatok (törvények) követelményeinek és a parancsnokok parancsainak szigorú és pontos teljesítését. A fegyelem kölcsönös dolog és csak ott erős, ahol nemcsak az alacsonyabb rendfokozatúak részéről, hanem fordítva is megnyilvánul.

A fegyelem fenntartására és megerősítésére szolgál

- a) a következetes szigorúság,
- b) a parancsnok teljesítésének ellenőrzése és
- c) a személyes jópélda.

6. A tanulók anyagi ellátása és a velük való foglalkozás.

Minden harcos a Haza védelmezője. Az anyagi ellátásnak olyannak kell lenni, hogy a fenti feladat elsajátításához szükséges ismeretek megszerzésére módot adjon, azt lehetővé tegye. A bánásmód az előjáró részéről legyen előzékeny és tartózkodó, mert ebben az esetben az oktalandóból is hasonló magatartást vált ki. Az előjáró helyes viselkedése révén az alárendeltből az előjáró magasabbrendűségéről alkotott felfogásnak kell kiváltódnia.

7. Ellenőrzések, szemlék.

A katonákat a fenti elvek szerinti oktatás a korszerű harc megvívására képesíti. A kellő eredmény eléréséhez még az szükséges, hogy a harc kiképzést a csapatparancsnokok időnként, a magasabb parancsnokok pedig be nem jelentett szemléken ellenőrizzék.

Honvédelmi Minisztérium Katonai osztály.

Megjegyzés: Az idézőjelbe nem tett részek a cikk ismertetőjének hozzáfűzése.